

Відбірковий етап XI Української олімпіади з лінгвістики

10 грудня 2023 р.

Старші класи

Максимальна оцінка за кожну з чотирьох задач — 20 балів

Час виконання роботи — 4 години

До більшості лінгвістичних задач крім відповідей потрібно надавати пояснення. Проте вказувати, як саме ви знайшли ті чи інші закономірності, або «математично» їх обґрунтовувати не варто:

- *гірше*: «поглянувши на речення 5 і 10, у яких використовується префікс X-, а в перекладах фігурує форма множини, робимо висновок, що множина утворюється додаванням до іменника префікса X-»;
- *краще*: «форма множини іменників — X-».

1. Мівокська мова

Таміла Краштан

Нижче у спрощеному записі подано слова південної сьєрра-мівокської мови з позначеними в них наголосами, а також значення цих слів:

ca·ká·c	віслюк	ká·lse·ta?	шкарпетки	sarú·snu·	пиляти
cí·kcik	вид птахів	lú·tu·	здирати шкіру	?ilý·pme?	кульгавість
có·lak	водоспад	má·mla?	ожина	?í·?oktat	це він
há·lki·	полювати	páj·wajak	назва водоспаду		
hasú·lu·	питати	sapát	гнійник		

Завдання. Розставте наголоси в таких словах:

ce·ke?	хвоя	hoho·loj	кропива	lakyhsiko?	виходь
hiciw	кочерга	hokhokot	вид рослин	patkas	єнот
hikah	олень	ho·tonja?	вид змії		

Примітка. Південна сьєрра-мівокська належить до йок-утійської мовної родини. Цією мовою володіє лише декілька жителів Каліфорнії, США.

Символ ? позначає особливий приголосний звук мівокської мови. Символ · після голосної робить її довгою.

2. Óна

Данило Мисак

Нижче подано кілька слів мови она (у спрощеному записі) разом із перекладами:

wax	дорога	utersiun	окуляри	na'	дружина
tul	серце	ci'	дядько	hol	шкіра
arun	галявина	cau	губа		
max	зморшки	ariy	корінь		

Завдання. Ось іще сім слів мови она, а також їхні переклади, записані в переплутаному порядку:

cal	lal'	utsus	can	uwl	yuwx	arwin
грунт	мова	нитка	ніс	одноокий	син	язик

Встановіть відповідності між поданими словами та перекладами.

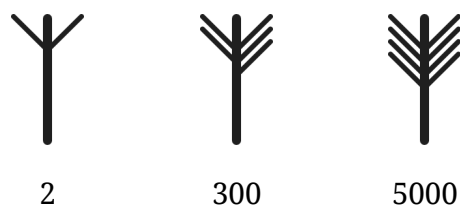
Примітка. Óна — вимерла мова чонської родини, якою до 1970-х років розмовляв однойменний корінний народ в Аргентині та Чилі.

Символ ' позначає особливий приголосний звук мови она.

3. Турецький військовий запис

Данило Мисак

Ось кілька чисел у тому вигляді, як їх колись записували в турецьких військових документах для обліку обладнання, боєприпасів і провізії:

Завдання 1. Визначте, які числа зображено нижче:

Завдання 2. Як виглядатимуть у цьому ж записі числа 1, 90 і 600?

Нижче наведено набір речень мовою калкатунгу разом із перекладами:

- 1 **cirimaṭu saa kaṅku icami**
Миша вкусить хлопця.
- 2 **jaṅiṅku saa macumpa itintiji**
Біла людина повертає кенгуру.
- 3 **wampa jaramanjana kalkatujana saa ṭunamina**
Дівчина, кінь і бандикут побіжать.
- 4 **kiṅṭiku saa mukaṅka icajiṅa**
Курка вкусила сову.
- 5 **kaṅkuku saa iṭi ḍami**
Хлопець уб'є мурашу.
- 6 **кураṅku saa cirima unpiji**
Старець бере мишу.
- 7 **ṭurunpuṭu saa tuṅu piṅsiji**
Блоха дряпає кажана.
- 8 **ṭimaṭaṭu saa ṅaṅkin itintijiṅa**
Друг повернув чужинця.
- 9 **puaji saa kuḷa ḍajiṅa**
Сестра вбила батька.
- 10 **mulpiṅcu saa ṭapu urasijana purijana icaji**
Папуга кусає брата, тітку й дядька.
- 11 **ṅaṅkintu saa wantaḷ unpimi**
Чужинець візьме мідію.
- 12 **miḷṅaṅku saa ṅalawal ḍaji**
Муха вбиває качку.
- 13 **ṭuruuṅṭu saa kiṅsa piṅsijiṅa**
Птах подряпав самицю.
- 14 **maṅuju kuṅijijana saa piṅani itintijiṅaju**
Матір і дружина повернули героя.
- 15 **micucuju saa maṭu unpijiṅa**
Бабуся взяла бджолу.
- 16 **cuḷka saa uḷimi**
Змія помре.

Завдання 1. Перекладіть українською мовою:

- 17 **ṭuruuṅ jaṇijana caa ṭunamiju**
- 18 **ṅalawaltu caa mucucu icaji**
- 19 **wampaku caa miṅa lajina**
- 20 **puriji caa kuṅi unpimi**
- 21 **maṭuṅku ṅalawaltujana macumpaṭujana caa
ṭimaṭa itintijana**

Завдання 2. Перекладіть мовою калкатунгу:

- 22 Сова, кінь і батько вкусили курку, матір і білу людину.
- 23 Герой поверне птаха й мишу.
- 24 Змія, мідія і мураха вб'ють сестру й чужинця.
- 25 Муха й папуга помруть.
- 26 Тітка повертає старця.
- 27 Самиця вбиває блоху й бджолу.
- 28 Брат узяв дівчину.
- 29 Кажан і бандикут подряпали хлопця.

Примітка. Калкатунгу — австралійська мова пама-н'юнзької родини, вимерла у ХХ ст.

Літера *ṅ* позначає особливий приголосний звук мови калкатунгу, схожий на останній звук в англійському слові *long* або німецькому *lang*. Літера *ṇ* позначає звук, схожий на український *нь*, а літера *s* — схожий на *ть*. Крапка під приголосним (як у *r̥*) означає його вимову із загнутим назад кінчиком язика, а скоба (як у *t̪*) — вимову, під час якої язик дотикається до зубів. Літера *j* позначає звук *й*.

Бандикут — невеличкий австралійський звір, схожий на щура.

Виписувати в розв'язку цієї задачі словник не обов'язково.